

Pogovori.

(Dalje.)

G. A. Pregledali smo Vaši pesmici, in hvaležni bi Vam morali biti, da nam dovoljete, natisniti ju v našem listu. A ju ne bomo. Tu na platnicah par besedi. Prva: „Stara mama“ ni napačna. Misel jako lepa. Stara mama je nekoč kot otrok, kot deklica, kot nevesta i. t. d. hodila k podobi Matere božje. Zdaj poseda ob njej slabotna starka, tolažeč se s sv. rožnim vencem. A ta lepa misel ni — izvirna. Prav dobro se spominjamo slike, ob kateri je bila nemška pesem z isto idejo. Ko bi povedali, da ste jo po svojem prevedli... bi še bilo; ali kot Svoje blago te pesmice ne morete prodajati. Kar se tiče merila in drugih tehničnih stvari, ne moremo grajati. Da pa so rime dokaj navadne in enakomerne (hodila — prosila, obrnila izprosila, častila — gojila, vodila — učila itd. itd.) to smemo pač pristaviti. Sicer se pa prijetno bere ta „Vaša“ pesem, in zdi se nam, da se Vam, kadar boste začeli bolj samostojno in izvirno misliti, še marsikaj posreči tudi v pesništvu. Tudi druga pesmica nam daje to upanje. Kratka je sicer, nekakšen „Stimmungslied“ — pa ima nekaj kot Heinejeve oblike in duha. Evo je:

Naj le vbira!

Zopet mili glas kitare
v tožno dušo mi prodira.
Vbrane rahle melodije
nekdo z nežno roko vbira.

Naj le vbira — naj le vbira,
saj čarobno moč imajo
glasi ti — iz strun doneči
dušo vpokojiti.

Resno mislimo, da je pevska moč v Vas. Daj Bog, da se skoraj zopet snidemo, pa — ne več na platnicah, marveč — v listu! Zdravi!

G. *Prostoslav Zdolski*. Naš poziv do mladih pisateljev Vas je „domislil, da imate nekje nekaj pesmic“. Pa ste jih srečno našli in nam jih poslali! O Svojih „proizvodih, ki so prvi, prvo cvetje iz domačih logov“, molčite in pričakujete „odkrite besede, presoje brez pardona“. Sami o sebi menite pač: „Nekoliko pesniške nadarjenosti imam — a...“ Ta „a“ je jako pomenljiv in kaže, da ste radovedni, kaj porečemo mi. Prebravši (da govorimo po Vašem) Vaše pesmi, se nam vsiljuje misel, da ravno prevelikega pesniškega poleta v Vaših pesmicah ni. Fantazije Vam sicer ne manjka. Vi sanjate „V noči“, pevate: „Oj tja bi rad“, slušate nekaj „V čustvu“ in govorite „Prijetelju na

večer“ — vse dobro fantastično. Kaj pak, da je pesniku potreba čustva in domišljije; a potreba mu je tudi, kakor smo že nešteto-krat poudarjali, pametne logike in lepe dikcije, če hoče, da je to, kar napiše — pesem. Preberite pa Vi še enkrat vse štiri pesmi, ki jih imamo mi pred seboj, pa povejte sami, kako je v njih z logiko in z dikcijo! — Ut aliquid dixisse — se zdi nam — ali Vam ne? Vzemimo n. pr. „V čustvu“. Že naslov se nam zdi — čuden. V čustvu? No! pa pogledjmo kaj je v tem „čustvu“!

1. Zavel zefir je hladni
in vel božaje,
noseč glasove, dihe
mi trepetaje.
2. Ljubečih dveh so glasi
to nežni bili,
ki ste jih srci srečni
si govorili...
3. Odvel zefir je lahni
odvel v daljino
odnesel glase ljubke,
njih slaj, milino —
4. Pa ptica rajsko-milo
je zdaj zapela,
presladko o ljubezni
preljubko pela.
5. Že ptica odletela,
in jaz sem stajal.
Prerazne mislil misli —
se sam izdajal.

To se glasi nekako tako, kakor kroži pod benečanskim nebom v gondoli kak sanjavi tujec, ko sanja brez vsake misli in zveze o zefiru, božajočem in trepetajočem — o ptici, ki poje rajsko milo in presladko in preljubko... itd. A za nas navadne zemljane so taki glasovi nerazumljivi. Nas vsaj ne morejo ganiti tolikanj, da bi se od sladkosti njihove — stajali... Povedali bi nam rajši, mladi prijatelj, kakšne so bile razne misli, ki ste jih mislili, in kaj ste vsaj hoteli povedati v tem „čustvu“ posebno na koncu s tistim: „se sam izdajal“? Igračica, dobri pesnik, igračica! — Če hočete pa pogledjmo še, kaj poveste „Prijetelju na večer“.

1. Minila vročina je dneva
ki naju je v hramu zaprla (!)
Lahko zdaj na prosto spet greva
prijatelja srečna in vrla. (hm!)
2. Na klopici bova sedela,
o naju stvarih se menila.
Tam v gošči pa ptica bo pela
pogovore nama sladila.
3. Lej, hladno tako je tam v gaju,
ki rožic je poln dišečih —
v samotnem se vsedeva kraju,
kjer šumno ljudij ni hrumečih.
4. In vetrič pihljal bo prerahli
in ličica nama poljubljal —
Pojdiva (!), prijatelj nenagli, (?)
pojdiva, kaj čas bi še zgubljal!

To je tedaj Vaš poziv prijatelju na večer! Srečna in vrla prijateljca to, ki bota toliko srečo uživala na klopici sedeč — pa zopet v samotnem kraju in se bota menila „o svojih stvarih“ in — tičica bo sladila (!) pogovore — in vetrič bo poljubljal „ličica“. Poseben lep, originalen epiteton ste dali Svojemu prijatelju imenujoč ga, „nenagli...“! Zalibog, da tudi ta epiteton ne naredi rime na „prerahl!“! Tako! Mislimo, da bo to dovolj, da ne bodete predolgo „upali in se bali“. Sodite se še enkrat sami! Nam je čisto

jasno, da par fraz in lepodonečih besedi še ne naredi pesnika, kakor ena lastovka ne pomladi. Vendar ker kažete živo (četudi preživo) domišljijo in se sami čutite, da imate pesniško nadarjenost, Vam bo morda težko popolnoma pustiti to „delo“... Zato bi rekli: le delajte, a — ne silite v javnost! Rajši zopet kam založite Svoje „cvetje iz domačih logov“, da se šele za par petletij zopet spomnite nanj. Takrat bote trezno brali in trezno — sodili. Bog Vas živi!

M. B.

Naznanila.

Knjige „Slovenske Matice“ za l. 1900.

1. L. Pintar: *Zbornik* II. zvezek. —
2. E. Lah: *Letopis* za l. 1900. — 3. Dr. K. Štrekelj: *Slovenske narodne pesmi*. —
4. dr. K. Glaser: *Zgodovina slovenskega slovstva* IV. del, tretji zvezek. (Konec.) —
5. Fr. Malograjski: *Z viharja v svetlje* (dvanajsti zvezek „Zabavne knjižnice“). —
6. Fr. Levec: *Knezova knjižnica*, 7. zv.

Knjige „Matice Hrvatske“ za l. 1900.

1. *Spomen-Cviete* iz hrvatskih i slovenskih dubrava. (Jubilejna knjiga, posvečena bisk. J. J. Strossmayerju.) — 2. *Poviest novoga veka* od god. 1453. do god. 1789.

Zgradio Franjo Valla. Dio drugi. (Svjetska poviest. knjiga IX. i X.) — 3. *Slike iz obćega zemljopisa*. Napisao Dr. Ivan Hoić. Knjiga peta. Dio II. (Poučna knjižnica „Matice Hrvatske“. Knjiga XXV.) — 4. August Šenoa. *Sabrane pripoviesti*. Svesak šesti. — 5. Eliza Orzeszko. *Isabrane pripoviesti*. Svezak prvi. (Slavenska knjižnica. Knjiga VIII.) — 6. *Povjest grške književnosti*. Sastavio dr. August Musić. (Knjižnica za klasičnu starinu V. — 7. Edhem Mulabdić: *Na obali Bosne*. Črtice. (Zabavna knjižnica „Matice Hrv.“ Svezak 237—239.) — 8. Viktor Car Emin: *Pusto ognjište*. Pripovijest iz istarskoga života. (Zabavna knjižnica „Mat. Hrv.“ svezak 234—236).

Listnica uredništva Gosp. L. V. v Šk. L. Vaših stvari ne moremo objaviti. Nazadnje poslana povestica je čudo-čudna po vsebini in — kar gotovo tudi sami čutite — po obliki. O „pesmi“ niti ne govorimo. Nekaj Prešernovih verzov iz elegije „V spomin Andreju Smolētu“ med Vašo, iz večine še nerimano prozo — mislite si: to ni pesem! Brez zamere! Zdravi! — Gosp. F. Ž. v P. „Pomladno romanco“ Vam o priliki vrnemo, da jo tehnično popravite. Misel je izvirna, lepa — škoda bi jo bilo zavreči. Pozdrav! — Mnoge mlade pesnike, ki želé presoje svojih prvencev v „Pogovorih“ na platnicah, prosimo potrpljenja. Počasi pridejo vsi na vrsto.

Dobé se še naslednji letniki „Dom in Sveta“: IV. po 4 K, V. po 6 K, VII., VIII., IX., X., XI., XII. in XIII. po 8 K.

Naročajo se pri

Upravništvo „Dom in Sveta“
v Marijanišču.